

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.
Velja na celo leto \$8.00
Za pol leta \$4.00
Za New York celo leto \$6.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal holidays.
75,000 Readers

TELEFON: 2676 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 94. — STEV. 94.

NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 21, 1920. — SREDA, 21. APRILA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

ZAVEZNIKI SO PROTI RAZDELITVI TURČIJE

PARIŠKI "TEMPS" ZAHTEVA, DA SE NAPRAVI VSAJ TRAJNA AVTONOMNA PROVINCA. — NEZAPANJE DO ANGLIJE. — OBSOJANJE ORJENTALSKE POLITIKE LLOYD GEORGE. — POROČA WALTER DURANTY.

Pariz, Francija, 20. aprila. — Resnični turški problem ne leži v tem, da se novo turško vlado v Carigradu pripravi do tega, da podpisne mirovno pogodbo, temveč da se to pogodbo s silo izvede v pokrajinah Tracije in Anatolije, kjer nima turška vlada nikake resnične in prave avtoritete. — je izjavil večeraj "Temps" glede glavnih težav, s katerimi se morajo zavezniki boriti v Turčiji.

Čeprav si na vse načine prizadeva vzdržati francoski ugled ter zavarovati francoske interese, se francoska vlada vendar upira temu, da bi se jo zavežlo v obične vojaške operacije, da bi bilo treba sile 800,000 mož, da se s silo izvede mirovno pogodbo s Turčijo ter zavaruje narode na temelju mandatov, katere naj bi se avtoriziralo. Če je tole količina v sorodu z resnico, potem ni prav nič presenetljivo, če kažejo Francozi neko gotovo nervoznost. Precej razširjeno je tudi tukaj naziranje v vseh krogih, — kar je razvidno iz tega, da soglašajo socialistični list Humanite, nacionalistični Echo de Paris in pol-oficijelni Temps — da Angleži ne postopajo s Francozi kot z enakovrednimi, da je v številnih zadevah, posebno pa v zadevi Carigrada, preveč točk, ki živo spominjajo na Gibraltar, Hongkong ter druge dragocene posesti, katere si je pridobila Anglija v različnih delih sveta.

Ključ k celemu francoskemu stališču je najti v prevladovanju naziranja, da se Turčije ne sme razdeliti in da naj ostane kot neodvisna, suverena in živeča država. Francozi so bistroviden ter malo sentimentalni narod. Fraze kot "krvaveča Armenska", "kruti Turk" jih pušajo mirno, če se nahajajo pred praktičnimi težavami, da pomagajo zadnje ter vzdrže prve v stanju prostosti in varnosti. —

Nadalje se vsepovsod vsiljuje misel, da bi bila oslabiljena in razdeljena Turčija veliko manj v stanju odplačevati na zadovoljiv način otomanski dolg kot pa visoka Porta, ki bi ostala v polni posesti svoje "visokosti". Otomanski dolg je v glavnem naložen v Franciji in Francozi so povsem naravno proti temu, da bi ta dolg delil usodo ruskega dolga.

Francozi pa navajajo še nadaljne stvari v podporo svojega stališča. Turčija, — tako izjavljajo, — je bila razdeljena, ko je bila Rusija še ena izmed velikih zaveznikov sil in razdelitev Turčije je temeljila na dveh principih. Prvi je bil, da mora Rusija kontrolirati ožine, drugi pa, da se mora ozemlje pod rusko jurisdikcijo ločiti od angleške sfere upliva potom vmes ležečega ozemlja pod francoskim uplivom. Rusija je bila trdna v sklepu, da se polasti Carigrada in bi bila v stanju držati ga in naj bi si mislili pri tem Turki kar li hoteli. Angleži bi na isti način lahko držali svoj del na jugu, do čim bi bili Francozi v svoji postojanki sredi obeh v srečnem položaju, da uživajo varnost ter igrajo ulogo razsodnika med dvema tekmečema, ki bi bila preoblično enako močna.

Celi ta načrt pa je bil strmoglavljen vsled poloma Basije vsaj kolikor pride pri tena vpoštev sedanjost ter neposredna bodočnost, kajti Francozi povdarjajo tudi dejstvo, da bo lahko prišlo do nadaljnega prodiranja proti morju od strani oživljene in ojačene Rusije. V sedanjem času pa ni razven Anglije nobene sile, ki bi bila v stanju in voljan držati ožine in povsem naravno je, da Francozi tega nočejo.

Če bo mirovna pogodba s Turčijo sestavljena na način kot se ga je že namignilo, predlaga Temps, naj bi se ga izvedlo takorekoč v dveh sekcijah. List je mnenja, da naj bi se iz Tracije napravilo avtonomno provinco pod upravo zaveznikov in pod pogojem, da se bo razdelitev Tracije med posamezne izvedlo pozneje, ko se bo po daljšem poteku miru lahko z večjo nepristranostjo ugotovilo upravičenost teh zahtev. Temps pripominja, da znači uspeh francoske administracije v zapadni Traciji, da bi ne bila ta naloga preveč težavna. Na ta način bi imeli zavezniki svoje roke proste, da se posvetijo popolnoma pomirjenju centralne Anatolije.

Medtem pa pravi Temps, da bi morala biti ožine s turškimi glavnim mestom vred pod kontrolo zaveznikega političnega sveta. — ne vojaškega ali mornarškega. — kojega člani naj bi bili popolnoma enaki med seboj in kojega predsednika naj bi se izvolilo po vrsti izmed zastopnikov različnih zaveznikih narodov vsakih par mesecev nanovo. Na ta način bi se dalo izogniti sporom glede prvenstva v vodstvu takih zadev.

NOVA PARIŠKA MODA.

Pariz, Francija, 20. aprila. — napisala članek, da je najlepši okrask za čevlje — ptiče perje ter se s tako okinčanini šolni tu pojavila na ulici. Uglede "dame" so jo že zavestno doživljale. V svoj žurnal je

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za preke starih izkušenim in premožnim tvežkam; nekdo bo pa malin neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljave se zadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Table with 4 columns: Amount, Price, Amount, Price. 300 kron \$2.70, 1,000 kron \$ 8.00, 400 kron \$3.60, 5,000 kron \$40.00, 500 kron \$4.50, 10,000 kron \$78.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi. Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER. Vstanovljena leta 1893.

Angleški prestolonaslednik se na svoji poti na Antipode pogovarja z zapadno-indijskim seržantom.

OBREGON NAČELJUJE USTAŠEM V SONORI

Francisco Villa se bo vdeležil u-staje. — Carranzove čete so do-spele do mesta Juarez.

Nogales, Sonora, 20. aprila. — General Alvaro Obregon iz Sonore, kandidat za predsedništvo v Mehiki, ki je pobegnil pred par dnevi iz Mexico City, se nahaja sedaj na nekem mestu, odkoder lahko vodi potom brezličnega brzojavca ter drugih sredstev vsa gibanja Sonore v njenem boju proti vladi Carranze. Tako je sporočil semkaj njegov tajnik, general Francisco Serrano iz Mexico City.

El Paso, Texas, 20. aprila. — Francisco Villa hiti proti črti med Chihuahua in Sonoro v zvezi s pomikanjem čet predsednika Carranze proti zapadu iz Casas Grandes. Tozadevno poročilo je prinesel s seboj v Juarez neki Amerikaneec.

Dva posebna vlaka, ki sta vozila mehške vzvete čete za kampa-njo proti novi vladi in Sonori, sta dospela večeraj v Juarez po Mexi-can Central železnici.

Te čete obsegajo dva polka ter štejejo baje 1200 mož. Pričakovati je, da se bodo te čete odplačevale v Casas Grandes, odkoder se bo pričel pohod proti Sonori. Čete so bile dobro zložene z municijo in orožjem, a vojaški izvedenci so izjavili, da so konji kaj slabi.

Vojske so spremljale njih družine, ki so bil nastanjene na strehah vozov. Čete so prišle večinoma v bližini Chihuahua City.

FILMI KOT PROPAGANDNO SREDSTVO.

Hagerstown, Md., 20. aprila. Konvencija Ameriške delavske federacije za Maryland in okraj Columbia, ki se je sestala tukaj, je sprejela načrte za celi narod obsegajoče gibanje, potom katerega naj bi se porabilo kino-slike za širjenje delavske propagande. John W. Slayton, iz Pittsburga, je rekel, da se že štiri velike družbe za proizvajanje kinofilmov potezajo za pravico, da sestavijo orginalne prizore, ki naj bi kazali strokovno organizacijsko gibanje v lepi luči.

JOHNSON V RIMU.

Rim, Italija, 20. aprila. — Robert Underwood Johnson, ameriški poslanik za Italijo, je došel semkaj iz Bazilice.

DUHOVNIK JE OSTRO NAPADEL PROHIBICIJO

Prepoved pijače ni čisto nič iz-boljšala socialnega položaja. — Odvzete državne pravice.

Včeraj je imel v New Yorku zelo značilen govor pavliš Very Rev. Thomas F. Burke.

Med drugim je rekel naslednje: — Kaj je prohibicija? Prohibicija ni nič drugega kot čisto navadno zatiranje. Prohibicija je surovo roko vzela državljanom pravice. Prohibicionisti so govorili, ko njihova želja še ni bila uresničena, da bo prohibicija izboljšala socialni položaj. To se pa ni zgodilo in sicer v nobenem oziru.

Katoliška cerkev ne smatra prohibicije kot sredstvo za izboljšanje socialnih razmer.

Ekstremni prohibicionisti, popolna prepoved pitja alkoholnih pijač, postava, da ne sme človek niti pri večerji popiti čaše vina, je v nesoglasju z katoliško filozofijo in v nesoglasju s teologijo.

Toda, ker je že postava tukaj, se ji mora vsakdo pokoriti. Nikdar še ni bila izrečena večje laž kot je trditev, da katoliška cerkev nagovarja svoje pristaje, naj se protivijo prohibiciji.

Njegov govor je napravil velik vtis na zagovornike in nasprotnike prohibicije.

Vprašanje je seveda, kaj bo rekel veliki bos Anderson.

ITALJAN. ARMADA ZMANJŠANA NA DEŠT ARMADNIH ZBOROV.

Rim, Italija, 20. aprila. — Danes je izdala vlada odredbo, potom katere naj se zmanjša italijanska armada na deset armadnih zborov.

V parlamentu je bila stavljena predloga, naj se uvede splošni rekrutacijski sistem za službeno dobo osmih mesecev.

ASERBEJŽAN IN BOLJŠEVIKI.

Carigrad, Turčija, 19. aprila. — Vlada v Aserbejdžanu bo kmalu pričela s pogajanjmi z ruskimi boljševiki ter jim ponudila velike množine petroleja pod pogojem, da se ne bodo vmešavali v notranje zadeve dežele.

Delegacija, katero je odposlala vlada v Aserbejdžanu, je dospela v Petrovsk na svoji poti v Moskvo. Petrovsk se nahaja na zapadni obali Kaspiškega morja.

MIR Z AVSTRIJO ŠE NE BO SKLENJEN

Senatni odbor je preložil mirovno resignacijo. — Morgan ni dal psojila. Karol še vedno v Švici.

Washington, D. C., 20. aprila. Poslanska zbornica je sprejela resolucijo, ki določa naj sklenejo Združene države tudi z Avstrijo mir. Ta resolucija ima skoraj isto besedilo kot ga ima ona, ki se tiče Nemčije.

Senatni odbor za zunanje zadeve je to resolucijo odgodil.

Tvrdka John P. Morgan & Co. je odločno dementalna vse vesti, da se avstrijska republika pogaja z Morganom glede večjega posojila.

Ta poročila prihajajo iz Pariza ter so brez vsake podlage.

Ženeva, Švica, 19. aprila. — Vsa poročila, da je bivši avstrijski cesar Karol odpotoval iz Švice ter tajno dospel v Budimpešto, se neresnična. Še danes sta namreč obdvovala bivši cesar in njegova žena v nekem tukajšnjem hotelu.

Bivša cesarica izgleda zelo bolhna. To so najbrže posledice influence, katero je pred kratkim prestala.

Veliko časnikarskih poročevalcev je hotelo govoriti s Karlom, toda on ni hotel nobenega sprejeti.

CLEMENCEAU SE JE VRNIL.

Marseilles, Francija, 20. aprila. Po večmesečnem potovanju po Egiptu se je vrnil sem bivši francoski ministrski predsednik Clemenceau. Pripeljal se je s parni "Sphinx".

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasideno po italjanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kakšno mogoče zamude v izplačila ne moremo prevzeti nikake odgovornosti.

Table with 2 columns: Amount, Price. 50 lir \$ 2.80, 100 lir \$ 5.30, 300 lir \$15.00, 500 lir \$25.00, 1000 lir \$49.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

ZA SPORAZUM MED PARIZOM IN BERLINOM

DOLOČITEV ODŠKODNINE. — ČE BI SE V NEMČIJI VSTANO-VILA VLADA, KI BI BILA PRINCIPIJELNO PROTI IZVEDBI DOLOČBE VERSAILLSKE MIROVNE POGODBE, BODO ZAVEZNIKI ODREZALI VES DOVOZ ŽIVIL V NEMČIJO.

Pariz, Francija, 20. aprila. — Havasova brzojavna agentura je dobila iz zanesljivega vira brzojavko, da si zastopniki zaveznikov v San Remo na vse načine prizadevajo zbiti Francijo in Nemčijo ter napraviti med obema deželama kolikor mogoče ugodne odnošaje. —

Pariz, Francija, 20. aprila. — Nemška vlada je poslala zaveznikim vladam posebno noto, v kateri se pritožuje nad težkimi pogodbami versailske mirovne pogodbe. V noti je jasno povedano, kako mora Nemčija stradati, kako ljudje skoraj lakote umirajo, do čim morajo izvažati nemške železnice v Francijo, ki je z vsem pritroma dobro preskrbljena, najpotrebnejše stvari. Če bo šlo tako naprej, bo Nemčija prisiljena izbrati si vlado, ki bo odločno proti izvedbi versailske mirovne pogodbe.

San Remo, Italija, 20. aprila. — Trije ministrski predsedniki so sklenili v toliko modificirani versailsko pogodbo, da se določijo natančno množino bodisi izdelkov, bodisi zlata, katerega mora plačati Nemčija zaveznikom.

San Remo, Italija, 20. aprila. — Predno so se ministrski predsedniki dogovorili, da pošljejo Nemčiji posebno noto, so se dolgo časa posvetovali.

Angleški ministrski predsednik Lloyd George je bil odločno proti temu, naj se Nemčijo gospodarsko kaznuje.

Zastopnik Francije je zatrjeval, da je veliko boljše zasesti nekaj nemških okrajev za toliko časa, dokler se stvari v Berlinu ne urede kot pa odrezati ves dovoz v to deželo. To bi bilo po njegovem mnenju nekaj strašnega.

Italjanski ministrski predsednik Nitti je zavzel stališče Lloyd Georgea.

Pariz, Francija, 20. aprila. — Odbor za zunanje zadeve v francoski poslanski zbornici je sprejel danes soglasno resolucijo, da bo v interesu splošnega mira, če se Nemčijo razoroži.

PARNIK 'SUSQUEHANNA' JE NASEDEL OB OBALI

Ameriški parnik, na katerem je bilo tudi dosti jugoslovanskih potnikov, v veliki nevarnosti.

Trst, 20. aprila. (Poročilo Ass. Press). — Sem je dospelo poročilo, da je nasedel ameriški parnik "Susquehanna" pri otoku Lošinj ob dalmatinski obali na pesek.

Na parniku je bilo 450 potnikov, moštvo je pa šlo 280 oseb. Prva poročila so naznanjala, da preti parniku velika nevarnost, nadaljne brzojavke so pa vsebovale vesti, da so vsi parniki in vsi mornarji rešeni.

Vse potnike so spravili na parnik "Argentina".

Parnik ima nekaj nad 10,000 ton ter je bil pred vojno last Severnemškega Llyoda. Sedaj je lastnina ameriškega Shipping Boarda.

Na parniku se je nahajalo tudi več jugoslovanskih potnikov, ki so pa, če je zgorajšnje poročilo verodostojno, vsi na varnem.

POMANJKANJE FARMSKIH DELAVCOV.

Harrisburg, Pa., 19. aprila. — Državni poljedelski tajnik Frederick Rasmussen, je v nekem ugovorilu, ki je bila izdano danes, ugotovil glede farmerskega delavskega položaja v Pensilvaniji, "da se hitro bližamo narodni krizi in da se ni storilo ničesar konstruktivnega. To je problem, katerega ne more rešiti farmer sam".

VAŽNO ZA POTNIKE!

Za parnik "PRESIDENT WILSON", ki odpluje 8. maja v Trst, se je prigraslilo že toliko potnikov, da je sedaj že napolnjen. Prostore smo zagotovili onim potnikom, od katerih smo do danes prejeli aro. Svetujemo tedaj onim, ki so namenjeni v kratkem odpotovati v Jugoslavijo preko Trsta, da se odločijo za parnik "BELVEDERE", ki odpluje dne 1. maja ali pa za "SUSQUEHANNA", ki odpluje 22. maja.

Kdor želi potovati s parnikom "BELVEDERE" ali "SUSQUEHANNA", naj se hitro prigrasi, ker se prav lahko pripeti, da se prijavi tudi za ta dva parnika toliko potnikov, da bosta v kratkem polna.

Potniki, ki so nam poslali aro za "PRESIDENT WILSON", naj poskušajo da pridejo v naš urad že v torek, 4. maja zjutraj, da bo mogoče vzem o pravem času preskrbeti potne liste in vse drugo, kar se potrebuje za potovanje.

Frank Sakser.

"GLAS NARODA"

SELOVENIAN DAILY
 Owned and Published by
NEWYORK PUBLISHING COMPANY
 In corporation
FRANK BARBER, President **LOUIS BENEDIK, Treasurer**

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
 22 Cortland Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenemil nedelj in praznikov.

Na eno leto vrniti list na Ameriko in
 \$2.00 Za štiri mesece
 \$1.00 Za šest mesecev
 \$1.50 Za devet mesecev
 \$2.00 Za leto

GLAS NARODA
 (Voice of the People)
 Published every day except Sundays and
 Holidays
 Subscription yearly \$2.00

Advertisements on agreement
 Special rates printed in accordance with no prohibition. Donor and no blessing will be given to
 money. For information of our subscribers, we do not want to be
 considered as a business, but as a service to our readers.

GLAS NARODA
 Borough of Manhattan, New York, N. Y.
 Telephone: Cortland 2274

Upanje milenija.

Združene države so nepriljubljene v Nemčiji in prav tako v Franciji kot drugih deželah Evrope, ker se dolgi to deželo za vse, kar se je zgodilo izza premirja, vključno visoke življenske stroške. Major Friderik Palmer.

To seveda ni zelo prijetno. Nas seveda žrti, da nas smatrajo tako naši zavezniki kot naši sovražniki edgoromnim za vse njih nesreče. Visoki življenski stroški, čeprav ne tako silni v Angliji kot pa na kontinentu, gotovo niso prizanesli Ameriki. Kljub temu pa je povsem naravno, da se Evropa obrača proti nekemu kot cilju svojega ogorčenja.

Naša zavrnitev ratifikacije mirovne pogodbe je podaljšala in povečala negotovost političnih in ekonomskih razmer v Evropi in naše omalovaževanje pogodbe, sklenjene s Francijo je napravilo še slabšo vspricho nevarnega političnega položaja v zapadni Evropi in to še prav posebno radi misli na osvetlo, katero hočejo izvesti nekateri nemški krogi proti Franciji.

Evropa je šla skozi uničujočo vojno in to je dejstvo, katero se včasih ignorira tako v Evropi kot v Ameriki. Ta vojna je izmučila ljudi. Napravila je iz njih delomrzneže. Razrušila je tudi notranji ustroj med narodi, kjer je imelo za posledico, da je bilo povsod opaziti obotavljanje glede preosnove in novega zgrajenja. Če bi mirovna konferenca odločno sprejela ameriški program, bi bil svet do sedanjega časa brez dvoma veliko več zopet na svojih nogah in to bi bilo resnično tudi glede vseh drugih programov narodov.

Eden glavnih ter največjeh pojasnjujočih vzrokov tega ogorčenja proti nam obstaja v neupravičenem optimizmu, ki je lasten človeškemu rodu. V zadnjih dveh ali treh desetletjih je živl svet udobno ter v splošnem varno z izjemo onih dežel, kojih nesrečni strateški položaj jih je delal za pozorišče od časa do časa ponavljajočih se vojn. Takva varnost je bila v Evropi nepoznana izza takozvanega Rimskega miru prav tvoj je bila nepoznana tudi prej.

Zadnjih petdeset let velikanskega povečanja materialnega komforta nam je dalo vse ideje, katerih zgodovina ni upravicvala. Mislili smo, da se ne bodo več ponovile zadrege kot jih je bilo opaziti v starih časih. Pršle so zopet na dan in smi smo tako prizadeti od udarca, da je bila ena izmed reakcij trdno prepričanje, da je bilo to zadnjikrat in da se kaj takega ne bo več zgodilo. Govorili smo o vojni, da se napravi konec vojni ter vrjeli v to. Proroki so govorilo o vem svetu in mi smo verovali vanj.

V zadnjem letu in pol pa smo našli, da leži korenika vsega našega zla v nas samih in da je treba dosti časa, predno se jo more ozruvati. Omega dne, ko se je vojna končala, je bil videti vsakdo pripravljen storiti svoje najboljšje, da nas ohrani v tem novem svetu upanja in varnosti v katerega smo stopili. Naše najboljšje pa ni bilo še dosti dobro. Od tega naprej smo našli, da ne more svet takoj popraviti škode, storjene v vojni ali pa najti prepričevalne vzroke za domnevanje, da se kaj takega ne more več zgoditi.

Z drugimi besedami rečeno je izgubil svet veliko svoje vere v svetega Miklavža. Teta prepričanja pa smo bili tekomo vojne, kajti stvari so bile tako drbe, da smo morali vrjeti to. To je bilo naše edino upanje. Sedaj pa so stvari v Evropi še vedno zelo slabe. Tako hitro pa izginejo spomini na strašna leta vojne iz spomina ljudi, da se skoro nihče ne ustavi ter pomisli, kako hušje bi bile stvari, če bi Nemčija zmagala. Večina ljudi na kontinentu, naenkrat vržena nazaj v standard življenja, katerega so njih očetje že preživeli, in v katerem se niso mislili nikdar več povrniti, mora še vedno verovati v svetega Miklavža. Amerika, ki je dejanski trpela manj kot vsi ostali, ki je bila tako daleč, da je vedno predstavljala bajno deveto ozelo za mase, je bila izvoljena, da izpolni praznino. To pojasnjuje, zakaj mislijo številni Evropejci še vedno, da se je mogoče izogniti obdačenju s tem, da se izposodi denar od Amerike. To pa tudi pojasnjuje, zakaj pripisujejo nekateri pomanjkanju politične modrosti od strani Amerike to, kar je treba pripisovati neprimerosti politične modrosti celega sveta.

Večina nas je nžala verovati, da moremo dovesti do milenija jutri zjutraj. Če pa Evropa še vedno noče priznati inučenega stanja, v katerem živimo, je to obotavljanje razumljivo. Ni sicer splošno, kajti najti je ljudi, ki skušajo to pojasniti tudi drugim. Ko bo potekel čas, bo najti v Evropi več realistov.

Upor na vzhodu.

Iz Male Azije prihajajo poročila, da se je razvnel upor proti ententnim četam in da je mogoče nacionalistično gibanje zaplalo od Dardanel do arabskih pustinj. Mladoturki so na delu in njih napori so zgradili obsežno organizacijo, v vsakem mestu so imeli postojanke in zapnikne, mlajša inteligenca se je oborožena z zapadno omiko, pripravljala na boj proti zapadu. Mladoturki so napolnili množice s sovraštvom proti tujcem, javno so proglasili, da hočejo Angleži in Francozi podjarmiti domačine-musulmane. Domače kristjane so obdolževali izdajstva in tako je prišlo do številnih spopadov in pokolja v Armeniji. Ko se je grška vojska izkrcala v Smirni in italijanska v Adaliji in ko so Angleži zasedli Ismiot je dobil genj rovega goriva. Turški kmetje so domnevali, da bo "kriščanski vojska" udrla v celo Malo Azijo, da bo razpostavila posadke po vseh mestih in se bo maščevala za vse, kar so oni zagrešili napram svojim kriščanskim sosedom. Mladoturški listi so prinášali krvava poročila o naapnih in okrutnostih, ki si jih dovoljujejo tuji na turških zemah in dekletih. Vzburili so ljudstvo, razplamteli srd in mestoma so se

naenkrat tvorile čete v zaščito mohamedanske žene; v resnici imajo te čete tvoriti jedro nove mladoturške vojske. Mladoturke podpirajo številni nemški častniki, ki so ostali v Mali Aziji, v uporniških vrstah se je zbralo tudi mnogo nemških ujetnikov, ubežnikov iz ruskih provinc. V Carigradu samem Turki ne morejo javno nastopati, zato so osnovali novo stranko "za obrambo in svobodo domovine". Ta se je spojila s "turškim srcem", ki so ga ustanovili Mladoturki že leta 1910 in prireja shode in manifestacije za ujedinjenje vseh turških plemen.

Mladoturki so v zadnjem času izpremenili svojo taktiko: Med vojno so šli v boj proti zapadnim silam s panislamskim praporom, toda nada, da bo to geslo uživalo ves mohamedanski svet, jih je varala. Mohamedanci, ki so podaniki Francije in Anglije, niso pokazali nobenega smisla za panislamsko idejo, da, indijski mohamedanski polki in egiptovski kmetje-mohamedani so izgnali kalifovo vojsko iz Babilonske, Sirije in Palestine. Mohamedanski varuh svetega mesta Meke je javno proglasil, da ne priznava carigradskega sultana kalifom, ker sin Terka ne more biti naslednik preroka Mohameda, sinu Arabea. Mladoturki so opustili panislamsko misel in so začeli stremeti za tem, da se združijo vsa turanska plemena pod vrvolovno vlado carigradskega sultana. Pri tem delu jih podpira novoturško kulturno gibanje, ki mu načeljuje nadarjena pisateljica Halide Edib Chanum.

Mladoturški voditelji so šli z vncmo na delo in si razdelili polja svojega delovanja. Od smirne pa do severozajalnega kota Perzije in za kavkaških pokrajin so razvili živalno propagando, organizirali tatarsko republiko zapadno od Kaspiskega morja, navezali stike z boljševiki in turškimi plemeni v Buhari, Samarkandu in Kivi in z nezadovoljnimi v Parziji. Tudi perzijski domoljubi niso ravno zadovoljni, da bi nastal iz njih domovine drugi Egipt ali druga Indija, kjer li Angleži nemoteno gospodovali.

Ententa je molčala vse leto 1919 in ta molk so Mladoturki izrabili. Anglija je vedla, da Kurdi dobivajo orožje od Mladoturkov, da morejo moriti njene častnike in vojake in vendar je molčala. Amerika, kjer so imeli pred vojno kaldejski kristjani največ prijateljev, je molčala, ko je prišlo poročilo, da je bilo 20.000 kristjanov izgnanih in več kot toliko poklanih. Ententa je sklenila, da ustanovi Veliko Armenijo, a ni gnila sprstom, da bi branila življenja stotisočev Armencev, bivajočih vzhodno od Sivas, pred okrutnostmi Kurdov in Mladoturkov. Francija, ki so jo Mladoturki med svetovno vojno tako prevarali, je začela kazati leta 1919 svoje simpatije do te strake in je odvrnila svoje zaveznike od odločnejšega nastopa. Mladoturki so to neodločnost proglasili za slabotnost in njih pogum je raste. Kemal paša je stvoril v Mali Aziji svojo lastno vlado in proglasil, da ne sprejma nobenih ukazov iz Carigrada, dokler bodo odločali o sodi Turčije izlajale turškega naroda. Carigradska vlada je potem razpisala nove volitve, pri katerih so zmagali pristaši panturanskega gibanja. Sultan je bil primoran, sklicati 8. januarja t. l. zborstvo. Prišlo je samo 132 poslancev, večinoma iz Carigrada in okolice. Izrazili so vladi svoje nezaupanje in zahtevali, da odločaje parlament sam o bodočnosti turške države.

Ententa je pa ta čas trgovala s Carigradom. Venizelos ga je zahteval za Grško, avjetska Rusija je namignila, da mora imeti prost izhod v svet, zveza narodov je pa sklenila da postane Carigrad mednarodna luka. Maloazijska glavna pristanišča so si zavezniki hoteli razdeliti, da bi od tam gospodarsko obvladali te razsežne pokrajine. Toda Osmani so se pripravljali in par dni po junerski revoluciji so ustaške čete napadle Francoze, Italijane in Angleže in jih pade iz notranjosti dežele proti morju. Ni mogoče vedeti, kak bo izid te borbe. Mirovna konferenca ima pred seboj nov, silno zapleten vozel in če ga bo hotela mirno in gladko razrešiti, bo morala revidirati mirovno pogodbo. S tem bi pa ne načela samo maloazijskega vprašanja, ampak vsi nezadovoljni narodi bi se znašli s svojimi zahtevami pred nazo, za katero reče svet četvorice zemeljsko oblo.

Dopisi

Little Falls, N. Y.

Kakor v drugih nasebinih, tako je tudi tukaj bolj skromno za živeti. Čeravno se dandanes precej zasluži, vendar se, skoro bi rekel, slabše živi kot se je pred desetimi leti, ko je bil zaslužek majhen. Posebno so prizadeti stariši z mnogimi otroci. Slučaj naj naveden, kateri mora človeku ganiti srce, če ima še tako trdega.

V torek 13. aprila zjutraj je tukaj umrla Franciška Primožič, rojena Lončar, doma iz Blatne Brezovice pri Vrhniki. Zapustila je moža ter devet nedorastlih otrok, za katere bo moral nesrečni oče skrbeti. Razen dveh si še nihče ne more služiti kruha. Taka je pač usoda človeštva. Pogreb se je vršil 16. aprila dopoldne na tukajšnje katoliške pokopališče. Naj ji bo lahka ameriška zemljica. Kajna je bila dobra mati, samo žal, da ni bila pri nobenem društvu, kar naj bo za vzgled vsem onim, kateri niso še pri nobenem društvu, da takoj pristopijo k enemu ali drugemu, kajti človek ne ve, kdaj ga nesreča zadene. Če je v društvu, se vse potrebno ukrene glede pogreba, in tudi marsikatera solza je manj v takih slučajih, kajti Jednota ali Zveza takoj dotičnim priskoči na pomoč ter jim pomore v revščini. Prosim torej vse tukajšnje Slovence in Slovenke, da nesrečni družini Primožičevi priskočijo na pomoč, se usmilijo ubogih sirot, jim preskrbe nekaj živeža in obleke. Ostalim želim obilo zdravja in sreče.

Omeniti moram še igro, katere se je vršila dne 10. aprila. Igra je prav izvrstno uspela, za kar gre vsa čast in hvala vsem igralcem in igralkam, ker so se toliko trudili, da so vse v najlepšem redu izvedli. Vsa čast jim! Želeli je, da se kaj jnalu zopet pojavi kaj takega, kajti to je v korist društvu in tudi vsem tukajšnjim Slovencem, ker se pokazemo, tudi mi kaj lahko izvedemo in da nismo

Frank Masle.

Rockdale, Joliet, Ill.

Tukajšnje tovarne obratujejo s polno paro, pa nikar ne mislite, da smo se vrnili v žičarne, da bi delali v družbi stavkokazov. Tako se glasi dopis v "Prosveti" št. 89. Ker bi pa mogoče rojaki mislili, da je dopisnik tako zvest organizaciji, da noče iti med stavkokaze, moram na tem mestu izreči, da strašno rad, samo ako bi ga hoteli. Sama sem ga na svoje lastne oči videla, ko je prosil dela; ker so mu pa rekli, da za njega ni prostora v tej tovarni, se pa mora pohvaliti, da noče stavkokaziti.

V tukajšnji žičarni zaslužijo po 8-10 dolarjev in tudi več na dan. Delamo 10 ur. Kar je več kakor osem ur, imamo uro in pol plačano. Me ženske zaslužimo 5 dolarjev 10 centov na dan, nekatere pa tudi več.

Drugih posebnih novic ni. Luecija Ribnikar. 404 Moen Ave.

S pota.

Ko obiskujem gozdarske in farmerske naselbine v Michiganu, o čemur sem že pisal v Glasu Naroda, naj še omenim, da sem obiskal v Newberly Michigan State Hospital, kjer je več rojakov in rojakinj. Nekateri so v tej veliki in

Peter Zgaga

Kaj se brigajo profitirji za vse preiskave, zakonodajne in kongresne, samo da se mimo ječe izmuznejo, pa je olrajt.

No, to se jim je dosedaj še vedlo posrečilo.

Letošnji pridelek bombaža bo do prodajali farmerji po 60 centov funt. Na vsezadnje se bo pa res zgodilo, da bodo morali hoditi reveži edinole v svilenih nogavicah.

Ker zahtevajo slavnikiarji na Japonskem večjo plačo, bomo morali mi tukaj več plačevati za slavnike.

Zakaj za slavnike? Saj nas slavnate glave že tako ali tako preveč stanejo.

Kakšen razloček je med puncno in dekletom? — me vprašuje nek rojak.

Če se siliš krog nje in postane rdeča, je to gospodična. Če te pa po glavi udari, je dekle.

O San Remo, o San Remo s kakšno silo, s kakšno vncmo Bodo govorili Lahli:

"Ostja, kaj ga nima dosti tista Kranjec? Le per gmahli naj bo caro filjo mio.

"Hm, svobode — hm, prostosti nima še zalega dosti? To je punt, upor, o dio!

"Wilson se poteza zanje Mi smo lačni, a on žanje in kratki naš mirno spanje.

"Da mu jo po nosu damo, kot le mi edini znamo naj tako se poravnamo:

"Trg smo mu na čast krstili Zdalj naj trg se "Fiume" zove "Corso Fiume", nič več Wilson.

"Trg je že prekrščen v tretje. Ko smo z Nemei v zvezi bili in vezi kovali nove

vsako zimo in poletje, po prijateljski zaslugi, zval se trg je "Wiljem Drugi".

Zborovanja v San Remu so nadaljevanje pariške mirovne konference.

Če je to res, potem je mir še daleč, daleč.

Oh, slednjče je moja žena vendar odpotovala. Že celo leto se večelam na te tri tedne, ko bom sam.

— Zakaj se pa ne ločite od nje? — Če bi se ločil, bi ne imel na kaj veseliti se.

Mestni in okrajni sodnik sta bila na lovu.

Mestnik sodnik je streljal in izgrešil zajca.

— Zakaj ga niste zadel? — je vprašal farmer.

— Druga inštanca je potrdila mojo razsodbo — je odvrnil mestni sodnik in pokazal na okrajnega sodnika, ki ga je bil tudi izgrešil.

moderni bolnišnici že več let. Zdravijo razne živčne bolezni. Hotel sem obiskati razne rojake, ker pa nisem imel pravih naslovov, sem govoril le z rojakom Jožefom Podgornikom, kateri je že nad 5 let v tem zavodu. Povedal mi je, da je doma iz Vogelj v goriškem okraju. Rojak je čisto pri zdravju ter me je prosil, naj ga vzamem v teta. Tega pa nisem mogel storiti, ker bi moral živeti že vsaj en mesec v tej okolici. Opozarjam kakega njegovega prijatelja, oziroma njegovega brata Andreja Podgornika, ki je nekje v Big Bay, Mich., naj gre tja in ga vzame ven. Rekel mi je, da bi šel rad delat na parno žago v Newberry. Mich. Rad bi bil govoril tudi z rojakom Antonom Antončičem, ali ker nisem imel njegovega pravega naslova (imel sem le njegovo hišno ime), sem stvar za kasneje odložil. Ta zavod je eno najhodernejših poslopij, kar sem jih kdaj videl. Obdan je z velikimi vrtni in kmetijami. Na tisoče bolnikov je tukaj.

Dela se bodisi po gozdovih kot tudi drugod dobro. Matija Pogorelec.

Jugoslovanska Katol. Jednota
 Ustanovljena l. 1898
 Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.
 Predsednik: MIHAEL KOVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
 Podpredsed.: LOUIS BALANT, Box 106, Fear Avenue, Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minnesota.

Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravniki.
 Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadorniki.
 JOHN GOUZE, Ely, Minnesota.
 ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M, So. Chicago, Ill.
 IVAN VARGA, 6126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Zdravovalni Odbor.
 RUDOLF PERDAN, 6023 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
 FRANK ŠKRABEC, 4564 Washington St., Denver, Colo.
 GREGOR HREŠČAK, 407 E. 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika protinega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška pričevanja se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota pošilje po "National Fraternal Congress" lističev. V bližnji ima okrog \$300.000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in posmrtnin je izplačala že nad poldruget milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih nasebinih. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitve novih. Kdor želi postati član naj se zglasti pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za vstanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi z 8 člani ali članicami.

Po slovenski zemlji.

(Vtisi s pota. — Za "Glas Naroda" spisal Mihajlo.)

S Korotana, ki je "čuden svet", kakor pravi pesem, se mi je zahotelo na slovenski jug, v našo metropolo, v belo Ljubljano. Slišati sem hotel zopet pristno ljubljansko govorico, pomešano z običajnimi "kršenduš", videti sem hotel na lastne oči, kako se razvijala naša prestolnica, odkar je svobodna. Torej hajd na vlak!

Po dveipolurni vožnji sem dospel v Maribor. Bog te živi, prestolnica slovenskega Štajerja! Da, to je naš Maribor, naš slovenski Maribor! Že takoj na kolodvoru opaziš to. Nemška govorica se je čudno hitro zamenjala s slovensko. Prejšnji napisi so izginiti, nadomestili so jih slovenski in glej čudo: trdi Nemei, o katerih bi bil človek mislil, da ne znajo besedice slovensko, so naenkrat začeli govoriti "po slovensko". Da, če se čudeži gode na svetu!

Ravno so izstopili slovenski mnivinci, ki so prišli v Maribor k vojakom, Greoč v mesto so peli slovenske pesni, da je kar odmevalo od hiš, zraven pa kjevali in vriskali in polnih prs. Kajke, fantje, čutite in se zavedate, da ste na slovenskih tleh in da greste služiti svoji državi, naši Jugoslaviji!...

Morda vas zanima, kakšne cenno so pri nas. Za dobro kosilo plačaš 12 do 14 kron, za liter dobrega vina 16, 18, 20, pa tudi 30 kron. (Ne bodite hudi, da omenjam vino, ker ga pri vas ne smete piti; a povem vam, da se semtertja požirek "božje kapljice" prav res prileže!) Če pomislimo, da dobijo za en dolar 140 naših kron, bi Amerikance z dvema dolarjema pri nas cel teden lahko dobro izhajal. Zato moram odkritoreči, da sem se čudil, ko listu zadnjič čital v Vašem enj. listu pismo rojaka, ki je iz Amerike prišel v Jugoslavijo, v katerem pravi, da pri nas ni ničesar dobiti, da je vse grozno drago itd. Moka, kruh, meso se vedno dobi in sicer toliko, da človeku ni treba pomanjkanja trpeti. Res, drago je vse, zato so pa tudi plače za izučene delavce lepe. Rudarji v Trebovljah zaslužijo z vsemim dokladami do tri tisoč kron na mesec. Edino obleka je tako draga, da si je skoraj ne moreš kupiti. Da tovarne ne obratujejo, tudi ne bi mogel reči. Veliko jih tako pri ras nikdar ni bilo, a temu rasko krivi mi, ampak prejšnja monarhija. Pri vsem tem moramo pomisliti, da je Jugoslavija predvsem agrarna država, ki se lo še le razvila v industrijalno. Dobro bi bilo torej več smisla za spoznavanje naših razmer, pote m bi se marsikdo obvaroval nesreče!

Pa odstranil sem se od namena mojega spisa in zato hitro na

vlak, da zdrdamo mimo Celja v belo Ljubljano.

Stoji, stoji Celje belo Celje belo in veselo... poje narodna pesem. Premišljal sem usodo tega mesta, ki je bilo preje najhušja nemškutarska trdnjava. Slovence tam skoro življenja ni bil varen, Nemškutarska družba je strahovala vse mesto in v živem spominu nam je še prihod Čehov v to mesto, kako kultivirano so se takrat obnašali celjski "Nemei". Tisti pregovor je menda le resničen, ki pravi, da božji mlini počasi meljejo, a gotovo.

Tema je legla na zemljo in kolodvor je žarel v nebrojnih lučih, ko smo dospeli v našo prestolico. Veseli občutki so me navdajali in spomnil sem se Stritarjevega pozdrava beli Ljubljani:

Pozdravi Bog te, belo mesto, nad tabo sivi, stari grad! In daljne sem dežele zvesto prišel te pozno obiskat.

Obličje se mi spremenilo, ostalo kakor prej sree; ljubezen verno ohranilo do mile rojstne je zemlje.

Bog te živi, bela Ljubljana! Kolikokrat sem se spominjal tvojih visokih hiš, lepih ulic, zelenega Tivolija, mirnega Posavja in rajskolepega Rožnika! Kolikokrat sem hrepenel po mirnih kotičkih tvojih zelenih predmestij, pa tudi po valujočih belih cestah, po nemidno utripajočih žilah tvojega osrčja! Ob nemško-avstrijskem polomu leta 1918, ko se je ustalovala Jugoslavija, sem bil v mislih pri tebi; videl sem nepregledno množice, ki so vrvele po ulicah in trgih, vesele se prostosti, zlate svobode... Zdalj je svoboda tu, prostost je tu, porabite jo, ne emahujte! Nikar križena rok, ampak čvrsto na delo, in bodočnost je naša!

Ljubljana ima sedaj univerzo, sicer še ne lastno poslopje, ker to se ne da tako hitro pozidati. Nastanjena je zaenkrat v drugem poslopju. Ima tudi dvoje gledališče, eno za opero, drugo za dramo. In reči se mora, da se izvrstno igra in občinstvo zna to tudi ceniti, saj sta skoro vedno razprodani. Zidal se bo nov centralni kolodvor in vidi se, da se bo v par letih razvila v moderno, veliko mesto. Stanovanj pa silno pomanjkuje, ker vse sili v mesto, in vse čas vedno vojno se ni nič zidalo. Treba bi bilo hitre in znatne olpomoci, a privatniki nimajo nič kaj veselja do zidave, ker so stroški ogromni in drag material. Tega vprašanja bi se morala lotiti država z vso resnostjo, da odpomore neznosnim razmeram...

Ko je razpadala Avstrija...

Poročilo o slovenski špijonažni službi, ki je veliko pripomogla k razpadu dvojne monarhije.

Kozel za vrtnarja -- zarotnik za zapisnikarja.

Romi hje bil torej za svoje "dejavljanje" v pisarni od svojega šefa pohvaljen. Zato je začel kljub opisani nezgodni izvova prinašati material za naše zarotnike. Nevarnost sicer se ni bila odstranjena, ker je bilo še vedno mogoče, da se nemadoma najde spis v nepoklanih rokah in se radi tega uvede preiskava.

Razmere so bile takrat na Dunaju take, da so delali v vojnem ministruvstvu načrti z ozirom na predpriprave za veliko ofenzivo, ki so jo imeli pričeti Nemci proti Ententi in ki se je v istini pričela šele 20. marca 1918.

Ze koncem meseca novembra 1917, ko je bila italijanska armada potisnjena na Piavo nazaj in ko je bila pozicija centralnih sil proti Ententi davidevno najboljša, so se pričeli pripravljati in izdelovati načrti za veliko ofenzivo proti Ententi na zapadni fronti. Med Dunajem in Berlinom so potivali skoro vsak dan posebni kurirji, ki so prenašali načrte in novice. Avstrijska armada je koncentrirala vojaštvo, ki je bilo namenjeno za verdunsko fronto.

Pričakovati je bilo, da bo posvetovanje med avstrijsko in nemško generaliteto posvečeno v prvi vrsti namenavanemu napadu na Francijo. Romih, ki je bil določen od svojega polkovnika, da funkcija kot zaupni zapisnikar pri posvetovanjih, je imel nalogo, da si zabeleži vse potrebne važne vojaške podatke. Vse je bilo pripravljeno za slučaj, da prinese Romih važne vesti iz te konference, da se takoj pošlje to izredno poročilo preko Svice Ententi.

Konferenca, ki se je vršila pod predsedstvom nadvojvode Friderika, pa žal ni bila posvečena namenavanemu napadu na zapadni fronti, ampak drugim vojaškim vprašanjem. Ali tudi ta so bila jako važna. Na tej konferenci se je razpravljalo vprašanje, na kakšen način bi se dosegla enotna artilerijska oprema v Avstriji in Nemčiji. Nemški generali so zahtevali, da se uvedejo v avstrijski in nemški armadi neki topovi, ki jih do takrat Avstrija še ni imela. Ti topovi so imeli biti vsi v Avstriji in Nemčiji enotno armirani. Seveda so Nemci zahtevali vodstvo pri izdelovanju artilerijskega materiala v Avstriji. Zahtevali so tudi, da Avstrija nekatere tipe topov, ki se v vojni niso obnesli, izloči.

Značilno za vojaški duh, s katerim je bila prežeta vsa nemška generaliteta, je dejstvo, da so Nemci zahtevali tudi, da se številni topovi tudi po končani vojni neizmerno poveča. Pri konferenci so hodili in naglašali, da pride po tej vojni druga, še večja vojna, ki bo definitivno uredila položaj Nemčije in Avstrije v svetovni politiki. Zahtevali so, da se Avstrija militarizira na pruski način.

Ze med vojno so imeli Nemci svoje zastopnike v avstrijskem vojnem ministruvstvu, ki so delali zvezo med avstrijskim in nemškim vojnim poveljstvom. Imeli so nekoliko kontrolno nad vsimi važnimi ukrepi od strani Avstrije. Ta kontrola jim ni zadostovala. P omneju nemške generalitete bi morala avstrijsko vojno ministruvstvo sprejeti na vse važne resore nemške ofirije, da bi se na ta način zagotovil vpliv Prusov v Avstriji in da bi imeli Nemci garancije, da se bo Avstrija po končani vojni v resnici militarizirala po strogo pruskem načinu in duhu.

Med avstrijskimi generali jih je bilo mnogo, ki so podpirali pruske pretenzije. Ti so bili nenej, da se mora vojaštvo v obeh državah pod vodstvom Prusije unificirati.

Konferenca pa ni dovedla do pozitivnih zaključkov glede nemške in avstrijske artilerije. Definitivna odločitev se je odgodila. Važno je bilo, da so na tej konferenci podali Nemci sliko o stanju svoje artilerije in da so povečali, kakšne nove tipe topov na-

meravajo izdelati ter uporabljati začetkom leta 1918. Romih je vsa ta posvetovanja po nalogu svojega polkovnika beležil in imel nalogo, da prepíše svoj stenogram. Pri priliki, ko je prenašal stenogram v kurenno pisavo, je napravil en izvod več, kakor jih je rabil polkovnik. Iz tega obširnega materiala so se vzeli podatki, katere so zarotniki sporočili na nam že znani način v Svico.

Ze meseca novembra 1917 se je na Dunaju v poučenih vojaških krogih govorilo, da se namenava izvesti velik napad na Francosko. In izveden z najboljše sredstvi. Poučeni vojaški krogi so govorili, da kaj takega, kakor namenavajo izvršiti Nemci proti Francozom, še ne pozna vojna zgodovina. Nemci so imeli na 100 km začetni velikansko ofenzivo z bobnečim topniškim ognjem.

Govorice so bile presplošne, da bi se jih mogli poslužiti naši zarotniki ter jih sporočiti v Svico. Vendar je bila stvar tako važna, na so se hoteli naši prijatelji vse-

kakor informirati pri merodajnih krogih, da bi izvedeli kaj konkretnega in pozitivnega. Potom zvez, ki so jih imeli, se jim je končno posrečilo dobiti sledeče podatke: Velika ofenziva proti Francozom se prične početkom leta 1918. Za središče vojne operacije je bila določena bivša francoska trdnjava Maubeuge. Napad se je imel izvršiti na široki fronti, obsegajoči najmanj 100 km, in sicer najprej preko Soissona v smeri na Pariz. Po načrtu nemškega generalnega štaba bi moral Pariz pasti že v teku 10 dni po pričetnem napadu. Da se napravi zmeda med francoskimi rezervami, posebno v okolici Pariza in v mestu samem, so Nemci konstruirali največji top, kar ga pozna vojna tehnika. Ta top (takozvana "Grosse Bertha") je imel streljati iz postojank blizu Soissona na Pariz. Naši zarotniki so dobili natančen tehničen opis konstrukcije tega topa, še predno je bil dovršen.

Nadaljni načrt nemškega generalnega štaba je bil ta, da se obrne nemška armada takoj po zasedbi Pariza proti Calaisu. Velike važnosti za Entento to bilo, izvedeti, kdaj se prične veliki nemški naval. V vojaških krogih na Dunaju se je govorilo, da se prične ofenziva okoli 20. januarja. Več ni bilo mogoče doznati. Da bi se odnemodajne strani zvedelo bolj natančno termin, ki je bil določen za početek ofenzive, so bili naši zarotniki mnenja, da bi bilo najbolje vprašati po kaki osebi, ki ima dostop na dvoru, direktno tedanjega avstrijskega cesarja. Po dolgem prizadevanju se je zarotnikom posrečilo pregovoriti visoko osebo, ki je imela dostop na dvoru, da gre k cesarju. Pripomniti moramo, da dotična oseba ni vedela, za kaj gre; mislila je, da tiči v tem samo radovednost. Zapršila je za avdijseno pri Karlu, ki je bila dovoljena. Iz razgovora s cesarjem se sicer ni moglo doznati natančni datum pričetka namenavane ofenzive Nemcev proti Francozom; pač pa je bilo jasno videti, da bo ofenziva pričela koncem februarja ali začetkom marca. To se je sporočilo v Svico in naprej na merodajno mesto.

Danes se ni čas imenovati dotično osebo, ki so se je zarotniki poslužili. Sme se pa trdit, da je sporočilo samo izredne važnosti. Francoski odnos Ententa se je pripravila. Sicer je Ententa bila že brez takšnega sporočila dovolj pripravljena v splošnem, poročilo samo je pa onogočilo, da se je dotičnemu obširnemu sektorju fronte pravčasno prišlo na pomoč z rezervami. Sporočilo je popolnoma soglašalo z donnevno Ententnega generalnega štaba, ki je za slučaj ofenzive delil, da bo ravno dotični del fronte moral vzdržati najjačji sunek. Ententa je pravočasno preprečila nemški

Venček ruskih narodnih pravic.

Poslovenil Fran Pogacnik.

TRIJE BRATJE III

Živela sta mož in žena. Imela sta tri sinove, dva pametna, a enega neumnega. Mati je prva dva ljubila in ju lepo oblačila, a tretji je bil vedno slabo napravljen in je hodil v umazani srjački.

Izvedo, da je prišlo od carja pisanje, da da svojo hčer za ženo onemu, ki zgradi tako ladjo, ki bi letala.

Starejša brata skleneta iti, da poskusita svojo srečo in zaprosita starše za blagoslov. Mati ju spremi na pot in jima da belih gibane, razne mesnine in steklenico žganja.

Ko bedak to zagleda, začne tudi on prositi, naj ga pustite. Mati ga pregovarja, naj ne hodi: "Kam hočeš, siromak! Snedo te volkovi!"

Bedak prosi in naganja, da pojde. Ko mati vidi, da ga ne pregovori, mu da na pot črna kruha in steklenico vode in ga pelje iz hiše.

Bedak gre in sreča starčka. Pozdravita se. Starec ga vpraša: "Kam si namenjen?" "Car je obljubil svojo hčer za ženo onemu, ki zgradi letajočo ladjo."

"Ali znaš ti graditi tako ladjo?" "Ne, ne znam!" "Čemu potem hodiš?" "A bog zna!"

"No, če je tako, sedi! Opočijeva si in prizgrizneva! Pokaži, kaj imaš v torbi!"

"Imam le tako, da me je sram pokazati ljudem!" "Nič ne de, le vzemi ven! Kar je dal bog, to pojveja!"

Bedak razveže torbo in skoro ne verjame svojim očem. Mesto črnega kruha najde belih žemljic in raznih slašičev. Ponnid jih starčku.

"Glej, kako bog skrbi za uboge," mu pravi starček. "Dasi te rodna mati ne ljubi, vendar nisi pozabljen! Daj, da pokusiva žganje!"

Pokusivata, izpijeta in starci pravi bedaku: "Poslušaj! Pojdi v gozd, stopi k prvemu drevesu, prekrižaj se trikrat in udari s sekiro v drevje! Potem se vrzi na tla z obrazom proti zemlji in čakaj, da te zbude! Tedaj bo stala pred teboj izgotovljena ladja; sedi vanjo in poleti, kamor treba! Potem pa vzemi s seboj kogarkoli srečaš!"

Bedak se zahvali starcu, se poslovil in gre v gozd. Pride do prvega drevesa in stori, kakor mu je ukazal starček. Trikrat se prikriza, mahne s sekiro po drevesu, pade na tla z obličjem proti zemlji in zaspi.

Čez nekaj časa ga nekdo zdrami. Bedak skoči pokonci in zagleda izgotovljeno ladjo. Ne pomišlja dolgo, sede vanjo in sfrči v zrak.

Leti, leti in zapazi nizko na poti človeka, ki tiči uho v zemlji. "Zdravo, kume!" "Zdravo!"

"Kaj delaš?" "Poslušam, kaj se na tem svetu godi."

"Prisedi na mojo ladjo!" "Ta se ne da prositi, sede na ladjo in skupaj letita dalje."

Letita, letita in zagledata človeka, ki skače po eni sami nogi. "Zdravo, kume, kaj skačeš po eni sami nogi?"

"Ko bi odvezal drugo, bi preskočil z enim samim korakom ves svet."

Vzameta še tega v ladjo. Lete naprej in vidi človeka, ki pomerja s puško v praznino. "Zdravo, kume! Kam meriš, saj ni ptice!"

"Ali naj streljam na blizu? Ustrelim zver ali ptico tisoč vrst odtod. Tako streljam jaz!" "Prisedi!"

Vsi trije lete naprej. Lete in zagledajo človeka z mehkom kruha na hrbtu.

"Zdravo, kume! Kam greš?" "Iščem kruha za obed." "Saj ga imaš poln meh na hrbtu!"

"Kaj bo to! To mi zastostuje ko maj za grizljaj!" "Prisedi k nam!"

Uspeh in s tem je bila svetovna vojna odločena. Zarotniki imajo zavest in ponos, da so tudi oni bili dragoceno kolosec vojnega stroja, ki je razbil centralne države.

Snedez sede na ladjo in vsi po leto dalje.

Lete in zagledajo človeka, ki hodi okrog jezera. "Zdravo, kume! Česa iščeš?" "Pil bi rad, pa ne najdem vode!"

"Saj imaš pred seboj polno jezero! Čemu ne piješ?" "Eh, te vode mi ni niti za požirek!"

"Prisedi na ladjo!" "Posade ga na ladjo in odlete. Lete in zagledajo človeka, ki nese v gozd svečeni drv."

"Zdravo, kume! Čemu nosiš v gozd drva?" "To niso navadna drva!"

"A kako so?" "Ako razmečeš, se takoj prikaže cela vojska."

"Pojdi, prisedi!" "Lete naprej in zagledajo človeka, ki nese vrečo slame."

"Zdravo, kume! Kam neseš slamo?" "V selo."

"Ali v selu nimajo slame?" "Da, a to je taka slama. Najsi bo še tako toplo poletje, če jo razmečeš, pritisne hipoma mraz in takoj je tu sneg."

"Prisedi!" "Srečali niso nikogar več in kmalu so prileteli do carskega dvora. Car je sedel pri obedu. Ko zagleda letajočo ladjo, se začudi in pošlje svojega slugo vprašati, kdo je na tej ladji priletel. Sluga pride k ladji in ko vidi, da so na njej sami mužiki. Pove mu, da na ladji sploh ni gospode, nego le preprosti ljudje."

Carju se zazdi, da se ne spodobi dati svojo hčer preprostemu mužiku za ženo in jame premisljati, kako bi se iznebil takega zeta.

Izmisli se to-le: "Naložim mu razna težka dela."

Takoj pošlje k bedaku slugo z ukazom, naj prinese bedak zdravilne in žive vode. Še predno car konča obed.

Isti čas, ko je car ta ukaz oddal slugi, je že čul te besede oni, ki ga je bedak prvega sledil in ki je poslušal, kaj se po svetu godi; povedal jih je bedaku.

"Kaj naj sedaj storim? Niti vse leto, morda niti vse svoje življenje ne najdem take vode!"

"Ne boj se!" mu pravi Brzotek, "jaz ti jo prinesem!"

Pride sluga in nagnani carjev ukaz.

Bedak mu veli: "Povej carju, da mu jo prinesem!"

Brzotek tovariš odveže nogo in sine voh. Mahoma je imel zdravilne in žive vode.

Misli si: "Imam še časa, da se vrnem." — Sede pod mlin in zaspi.

Carjev obed se je bližal koncu, a Brzoteka ni in ni.

Vsi na ladji se vznemirijo. Prvi, ki ga je bedak srečal, prične uho k zemlji, poslušati in pravi: "Evo, on spi pod mlinom!" Tedaj zgrabi strelec za puško, ustrel v mlin in zbudi Brzoteka. Ta prihitel, predno je pretekla minuta, in prinese vodo.

Car se še ni dvignil izza mize in že je stala voda pred njim.

Ne ve si pomagati, sedaj mora dati hčer mužiku. Pravi tedaj bedaku: "Ako si že tako zvit, pa pokaj svojo moč. Pojej s svojimi tovariši naenkrat dvanajst pečenih volov in dvanajst vreč kruha!"

Prvi tovariš to sliši in pove bedaku.

Bedak se prestraši in reče: "Niti hleba kruha ne pojem naenkrat!"

Snedez ga pravi: "Ne boj se! Še premalo mi bo!"

Pride sluga in prinese carjev ukaz.

"Dobro," pravi bedak. "Le pripravite, vse pojemo!"

Prineso dvanajst pečenih volov in dvanajst vreč kruha. Snedez poje vse sam: "Ej, še premalo je! Lahko bi bili kaj navrgli!"

Car veli tedaj bedaku, naj izpije štirideset sodov vina, vsak sod po štirideset veder.

Prvi tovariš ališil carjeve besede in jih pove bedaku. Ta se ustrašenkrat!"

Tu mu reče Popijavec: "Nič se ne boj! Sam izpijem vse in še premalo mi bo!"

Nalijejo štirideset sodov vina. Popijavec pride in izpije vse na dušek. "Eh, malo je bilo," pravi: "Še bi pil."

Izpod cvetečih breskev.

O zemlja sirna, zemlja lepa, ti vsa si zopet moja last... sem življal tako razigrane volje, kot ptice, ki je po dolgi sužnosti srečno ušel iz kletke. Štiri leta biti v pregnanstvu velikega mesta, štiri leta požirati dim in prah, zahrbtnosti in intrige in biti ločen tako dolgo od tisočih znancev in prijateljev širom naše lepe nove domovine, to je huda pokora za živega človeka.

Toda minilo je vse to in sree mi je srečno in svobodno in življenje gledam polno nad kakor kmetič njiivo svojo plodno. Parurni obisk čikaških prijateljev, ki so mi povedali najnovejše novice, podvorili me s potico in Mutual smolkami, pa smo že drvili naprej. Zunaj je nevihta vila, debel sneg se je tepel z dežjem, po cestah se je precejala umazana snežna kofedra, mi pa smo bežali vne izmed začrnelega zidovja. Obširne planjave so se kopale v nedolžnem zgodnjepomladnem solneku, ko sem odprl oči in se zazrl skozi okno. Velika mula, ki se je dolgočasila ob progimaha z ušesi. "Aha", sem dejal, "zjad pa že vem, kje sem" in nehote mi priplava na šobo znani valček: "Way Down in Missouri."

Dalje in dalje smo drvili proti jugu in spremljala nas je sladka zavest, da je ostal snežni sever za nami in da mo z vsako miljo, ki jo prevozimo, bližje pomladi. Travnica že počenja zeleneti, farmerji orjejo po koruznih strniščih, na njivami frfotajo vrane, in rdečelčne farmerske devojke kažejo svoje biserne zobke porednim solničnim žarkom.

Ko smo dospeli v deželo solničnih rož, sem pa dejal svoji spremljevalki, Miss Baksi: "Milestljiva, če vam je drago, pa izstopiva!" Pa sva. — Kako je tu v deželi solneca in fibre? Hm, najložje bi človek ven prišel, če bi dejal, kot mnogi drugi dopisniki, da je vse po starim. Kar jih je tu doma itak vedo kako je, zunanjam pa ni treba znati. Tako bi se najhitreje iz-

Nato ukaže car bedaka, naj se pripravi na svatbo. Gre naj in se izkoplje, Kopalnica pa je bila iz litega železa. Car je zapovedal, naj jo tako zagrejejo, da bo žarela in da se bo bedak v njej takoj zadušil.

Razbeljijo kopalnico in bedak stopi vanjo, da se okopje. Takoj mu sledi mož s slamo, čež da mu mora nastlati. Oba zapro v kopeli. Mužik raztroši slamo. Nastopi tak mraz, da se je bedak komaj umel in že je začela voda zmrzovati. Zleze na peč in sedi tam do jutra.

Zjutraj odpro kopalnico in glej, prepeva.

Gre do carju povedat. Ta se užali in ne ve, kao bi se otresel bedaka. Misli, misli in mu ukaže, naj postavi polk vojaštva. Misli si: "Odkod naj vzame mužik vojaštvo? Tega mi ne izvrši!"

Ko bedak to zve, se prestraši in pravi: "Sedaj sem popolnoma poražen. Vedno ste me izlekli iz stiske, bratec, a sedaj mi gotovo ne pomorete."

"Ej," mu pravi mužik s svobjem drvm. "Ali si name pozabil? Poni, da sem jaz mojster za take stvari in ne boj se!"

Pride sluga in objavi bedaku carjev ukaz: "Ako se hočeš s carjevo oženiti, postavi do jutri polk vojaštva!"

"Dobro! Toda če se bo car tudi še potem izgovarjal, mu osvobodim carstvo in vzamem hčer s silo."

Ponoči gre mužik na polje, vzame s seboj drva in jih rastrese na vse strani. Takoj stoji pred njim načevilna vojska, pehota, konjenica in topništvo.

Zjutraj zagleda car vojsko; sedaj se on prestraši. Takoj pošlje bedaku lišpa in obleke ter ga naprosi, naj pride k poroki.

Bedak se napravi, nalšpa in postane tak junak, da ni mogoče povedati.

Stopi pred kralja, poroči kraljico, prejme bogato doto in postane razumen in spreten.

Ljubila sta car in carica, najbolj pa žena.

mazal, še pač pozdravov čez hrbe in doline, pa ne bo nobene zamere v nebesih in na zemlji. Ampak jaz nisem tiste špartanske vrste, da bi v enem stavku opisal celo "kontro". Treba je iti po vrsti in dostojanstvu, kot pri litanijah, kjer marširajo magnati vedno naprej!

Frontenac je še vedno idilično mesteca, katero si izbral kot mojo operacijsko bazo za čas pleharske ekspedicije v Crawford County. Ne zbiraite šob za kakšna neopravičena sumničnja! Verjemite meni da udobno stanovanje, dobra kuhinja in prijazna družba reprezentira devetindevdeset izmed sto točk, da se človek dobro počuti. Za nimivo je, da v Frontenacu ne verujejo v "fence". Kjer še kakšen stoji, ga poderejo in posejejo travo. Nekteri patriotični "sunshine majnerji", ki so za časa premaršarskega štrajka zadnji jeseni, kopalni premog in so zadeli na take trde plasti, da so zmrzovali in pili napol kuhano kavo, ker se črni demant ni dal omečiti, pa se ni dal. Tako pripovedujejo ustno izročilo in če verjamemo ustinim izročilom, starim par tisočletij, koliko lažje verujemo temu, ki je staro šele par mesecev. Kljub temu pa, da bodo kmalu vsi frontenaški "fenci" stali samo v zgodovini, ni dohod do tamkajšnih solničnih rož nič olajšan. Večinoma so vse še bolj "zafencane", kot so bile in o kakšni nevarnosti prestopnega leta sploh ni govora. "Mal mi je hudo, mal" pa ne. — Ringo se skriva v vinski trti in cvetečih breskvah; fibra še ni zrastle. Nekega večera sem opazil tam za onogavo štačno čuden vozček brez koles in brez ojes ki ga je vlekel volček po dolgem in počez. Se-le, ko sem si čuden stroj bližje ogledal, videl sem da je namišljeni vozček brana domače prireje. Ki jo je lastnorodno vlačil po travinam strnišču sam Hon, mirovni sodnik, s tako hito, da se je vse prašilo. — Franklin je nasebina vredna vraga respekta, že radi tega, ker raste v vseh letnih časih, celo največji suši. Rogatih psov, ni več, odkar je podpisano premirje z Nemčijo in različni Sherlock Holmsi lovijo bele mule. Breskve in solnečne rože tudi tam čvetejo, nekaj jih je pa še v popji. — Radley zdelo v zadnjem štadiju jetike, mislim da od takrat, ko je propadel "restaurant na hrški". Hrška se je podrla in vse je šlo po gobe k Belebubu. — Ko so mi svetovali iti na "Fuler", sem mislil da me "fulajo", pa ni bilo. Naešel sem tam gostoljubno Speiserjevo družino, ki je bivala mnogo let v East Mineral, Kans. Ko je objestna "flu" najhujše razsajala, pobrala jim je nadeludno hčerko Mary, ki je imela ravno dovršiti trgovsko šolo in je bila ponos svojih staršev. Tolaži naj jih zavest, da je pustila najlepše spomine pri vseh, ki so jo poznali in so bile dobri deklici prihranjene burne življenske skušnje.

V "fence" verujejo na "Fulerju" vse drugače kot v Frontenacu. Nekega večera sem inspiciral in otipal približno dve miliji hodečegrajce, predno sem iznašel vhod do hiše. — Mesto Stone City je tako mrto in staro, da bi se res skorjo smelo pristevati v kamenito dobo. Clevelandčani, ki jamrajo radi pomanjkanja stanovanj, naj bi prišli v Mineral. Okna in vrata naj seboj prinesejo. Praznih hiš je, kot bog v jeseni. Pri večini seveda, luna blede skozi prazna okna gleda noter v hram. Po imenu bi človek sodil, da pijejo tam samo mineralno vodo. Kdor to veruje, bo zveličan, na druge se pa ne gleda. Kdor ljubi sveto svobodo, naj ne hodi preveč brezskrbno po praznem mestu. Whiskey res več ne raste v fibri, kakor nječa dnz, pač pa se tudi v tej napol pušča-vi včasi dobi solnčna roža, ki je prostosti nevarnejša kot egiptovska Kleopatra. Posebno, kadar cvetejo breskve! Dalje ne govorim radi cenzure prestopnega leta.

Preočeval sem, zaradi varnosti soproga profesorja dr. Jakoba v pečlarskemmarofu, ki ima sil-

Anton J. Terbovec

P. S. Zadnje vesti v državi Kansas je štrajk prepovedan, zato premogarji niso zastrajkali, ampak so enostavno doma ostali, ko so oblasti zapre A. Howata, predsednika 14. unijskega distrikta in tri druge odbornike. Boj bo hud, ker ako kapitalistični moloh zdrobi unijo tukaj, tudi premogarji v drugih državah nimajo pričakovati kaj prida. — Mraz je pritisnil za Velikonoči in vrag je počital večino hrušč, češpelj in breskev v najlepši dobi cveta. Nobena ni bila moja, pa mi je vseeno hudo za njimi

A. J. Terbovec

Veliki agrarni štrajk v Italiji. Laški listi poročajo o velikem agrarnem štrajku pri Ferrari. Hočejo nekako prikriti obsesnost in polnen tega štrajka, vendar pa je iz poročil razvidno, da ne gre za navadno mezno gibanje, običajno med kmetijskimi delavci in gospodarji v zgodnji spomladi. Po zimi že se je poročalo o gibanju med laškimi kmetijskim delavstvom, sedaj narosča to gibanje, socialistična "Camera del Lavoro" vodi to gibanje in vse kaže, da ne bo poteklo jako mirno kakor druge spomladi. Kmetijsko delavstvo stremi po agrarni reformi in bliža se čas, ko se bo morala laška vlada pričeti baviti žnjo. Število štrajkujočega delavstva je naraslo že na 60 tisoč.

Madžarske želje glede Prekmurja. Povodom vesti, ki jih razsirjajče Madžari, da bo šla meja v Prekmurju tako, da pripada Dolenja Lendava Madžarski se priobčuje, da glasom mirovne pogodbe pripada Dolenja Lendava Jugoslaviji.

Umrla. Umrle v Ljubljani Terezija Žmave, je v Ljubljani Terezija Žmave, soproga profesorja dr. Jakoba v pečlarskemmarofu, ki ima sil-

Anton J. Terbovec

HITRA POMOČ. Oselabelost vsled pretežkega dela, izčrpanost, okrelje sklepi in mišice, slaboten hrbet, pretegnjenje iz izpahnenje, tena ja lahka nitro odpomoci s takojšnjo uporabo PAIN-EXPELLERJA "Prijatelj v potrebi"

Družina, ki so enkrat spoznale njegovo zdravilno moč, ne bodo več brez njega. Samo en Pain-Expeller je, in v vaše varstvo je opremljen z našo tvorniško znamko SIDROM. Če nima zavojček te tvorniške znamke, ni pristen in ga zavrnite. \$5 in 70 centov v vseh lekarnah ali pa pri F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

ANŽE PITOVA ALI ZAVZETJE BASTILE.

Spisal Aleksander Duzias, st.

(Nadaljevanje.)

30 Od jutra naprej je bilo že tretje, ko je izrekel Billot one besede, ki tako prijetne zvone v ušesih onega, na katerega so naslovljene, namreč: — Prav imaš.

Pitov pa ni vedel storiti nič boljšega kot ponoviti besede Billota.

— Prav imate, — je odvrnil ter legel na trato. — Človek se ne sme pustiti ubiti, gospod Billot.

Pri teh zadnjih besedah pa je tudi umrl glas v grlu Pitova. Lahko bi rekel: — Vox faucibus haesit (glas je obtičal v grlu), če bi bil zburjen, a on je že spal.

Billot tega ni zapazil.

— Imam misel, — je vzkliknil.

— Aha, — je smučal Pitov.

— Čuj me, prišla mi je misel. Kljub vsej previdnosti, s katero gre človek na delo, ga lahko ubijajo, zadenejo od daleč ali blizu in človek lahko umre. Če bi se kaj takega zgodilo, moraš vedeti, kaj povedati doktorju Gilbertu mesto mene.

Pitov ni ničesar čul ter ni vsled tega ničesar odgovoril.

— Če bi bil ranjen na smrt ter bi ne mogel izvršiti svoje naloge, bi moral ti obiskati doktorja Gilberta ter mu reči... Ali me čuješ Pitov — je rekel ter se sklonil proti mladeniču. — Rekel mu boš... Ha, ta nesnaga spi!

Vsa razburjenost Billota, katero je še ravnokar občutil, ga je naenkrat zapustila ob pogledu na spečega Pitova.

— Torej spimo, — je rekel. Dopraj je bil najemnik vajen naporov vsake vrste, so bili vendar dogodki celega dneva taki, da niso ostali brez posledice.

Ko sta zopet odprla oči, ni izgubil Pariz ničesar svoje divje zunanosti, katero sta dan popreje zapazila na njem.

Videla sta le še več vojakov ter narod vsepovsod.

Narod se je oboroževal s sulicami, katere je v naglici fabriciral s puškami, katerih se pa večina ljudi ni znala posluževati ter s krasnim orožjem iz neke pretekle dobe.

Takoj po umaknitvi vojakov je ljudska množila ropala Garde Meuble.

Narod pa je pripeljal dva majhna topa pred mestno hišo.

Plat-zvona je prišlo biti v cerkvi Notre Dame, v mestni hiši ter tudi po drugih cerkvah. Nikdo ni vedel odkod so prišle cele legije bledih, suhih in nagih možkih in žensk, ki so kričale dan poprej: Kruh! in danes: Orožje!

Ničesar bolj strašnega si ni mogel človek misliti kot te tolpe duhov, ki so že več mesecev vrele v Pariz, šle molče mimo mitnice ter se nastanile v izstradanem Parizu.

Cela Francija je klelela na ta dan, zastopana po izstradanih iz vsake province, kralju v uho: — Oprosti nas! — in svojemu Bogu: Nasiti nas!

Billot, ki se je prvi prebudil, je zbudil tudi Pitova, in oba sta se napotila proti zavodu Louis Le Grand, pri čemur sta se preplašena ozirala na okrog ter gledala krvavo bedo, ki je silila povsod na dan.

Ko sta prišla bližje onemu mestnemu delu, katerega imenujemo danes Quarter Latin ter šla naprej proti Rue Saint Jacques, cilju svojega pohoda, sta videla vsepovsod, kako so se dvigale barikade. Ženske in otroci so stisli iz gorenjih nadstropij hiš folijante, težko pohištvo ter druge stvari, v namenu, da uničijo tuje vojske v slučaju, da bi si drznili prodreti naprej v zakrivljene, ozke ulice starega Pariza.

Od časa do časa je zapazil Billot par francoskih gardnih vojakov sredi zborovanj, katere so organizirali na čudovito liter in uspešen način ter kazali, kako rabiti puško.

Billot in Pitov sta našla zavod Louis Le Grand v velikem razburjenju. Učenci so se uprli ter pognali svoje učitelje iz zavoda. V trenutku, ko sta prišla najemnik in njegov tovariš pred ograjo, so učenci oblegali to ograjo s pretinjami, na katere je preplašeni predstojnik odgovarjal s solzami.

Najemnik je nekaj časa molče ogledoval ta upor, a zaklikal nato s silnim glasom:

— Kdo med vami se imenuje Sebastijan Gilbert?

— Jaz, — je odvrnil neki mlad človek skoro ženske lepote, ki je s pomočjo dveh ali treh tovarišev prinesel lestvico, da spleza preko zida, ko je videl, da ne more razbiti ograje.

— Pridite bližje, dete moje.

— Kaj hočete od mene, gospod? — je vprašal mladi Sebastijan najemnika.

— Ali ga hočete vzeti s seboj? — je vzkliknil predstojnik presrašeno ob pogledu na dva oborožena človeka, kojih eden je bil popolnoma oblit s krvjo.

Deček se je s svoje strani z začudenjem ozrl na ta dva človeka ter si zaman prizadeval zopet spoznati svojega mlečnega brata Pitova, kajti slednji je izza ločitve obeh neprimerno zrastle ter se popolnoma izpremenil v tej vojaški spremeni.

— Vzeti njega! — je vzkliknil Billot. — Vzeti sina gospoda Gilberta ter ga povesti v to gučevo? Izpostaviti ga nevarnosti, da dobi udarec po glavi? Ne!

— Vidite, Sebastijan, — je rekel predstojnik, — celo vaši prijatelji nočejo ničesar od vas. Ti gospodje so videli vaši prijatelji. Čujte gospodje, vi mladi prijatelji, otroci moji, — je kričal predstojnik, — poslušajte ter ubogajte! Jaz vam ukazujem, da, jaz vas prosim za to!

— Gospod moj, — je rekel mladi Gilbert s trdnostjo, ki je bila za dečka njegove starosti izvanredna, — obdržite moje tovariše, če se vam zdi to potrebno, a mene izpustite ven.

Napravil je korak proti ograji, a nčtelja ga je prijel za roko.

Mladi Gilbert pa je stresel svoje lepe, kostanjeve lase ter zakliknil:

— Gospod moj, pazite, kaj delate! Jaz nisem v takim položaju kot so ostali. Moj oče je aretiran, zaprt ter se nahaja v oblasti tiranov.

— V oblasti tiranov! — je vzkliknil Billot. — Govori, dete moje, kaj hočeš reči s tem?

— Da, da, — so vzkliknili dečki, — Sebastijan ima prav. Aretirali so njegovega očeta. Ker je narod odprl žeče, hoče on, da se odpre tudi ječo njegovega očeta.

— Ha, ha, — je vzkliknil najemnik ter pričel tresti s svojimi močnimi rokami ograjo. — Aretirali so doktorja Gilberta! Sto vragov, mala Katarina je imela torej prav!

— Da, gospod moj, — je nadaljeval mladi Gilbert, — aretirali so mojega očeta. Raditega hočem pobeigniti, vzeti v roko puško ter se biti, dokler ne oprostim svojega očeta.

(Dalje prihodnjaj.)

D'ANNUNZIO PROTI ČEHO-SLOVAKOM

S Sušaka poročajo: V zadnjem času so pristižali D'Annunzija na Reki začeli odkrito kazati svoje nerazpoloženje in sovraštvo tudi proti Čeho-Slovakom. Vso svojo mržnjo so sredotočili na konzulato čehoslovaške republike na Reki g. K. Konzula so gotovi reški krogi neprestano zasledovali s svojim sovraštvom. Na vratih svojega stanovanja v svoje pisarne je našel konzul vsak dan sveže napisano grožnjo "morte ai Czeoslovachi". Ker se konzul na Reki ni več čutil varnega, je nedavno tega pobeignil in odpotoval v Čeho-Slovaško. Zatrjuje, da je D'Annunzio sam dal iniciativo, da se nastopi proti Čeho-Slovakom in proti zastopniku čehoslovaške republike na Reki. Povod za to so dale D'Annunziju, kakor se zagotavlja v pončnih krogih, nedavno tega v Pragi se vršče manifestacije česko-jugoslovanskega bratstva in prijateljstva.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ ODPLUJEJO IZ NEW YORKA

Rochambeau	22. aprila	Havre
Adriatic	24. aprila	Havre
New York	24. aprila	Cherbourg
Belvedere	1. maja	Trat
La Lorraine	1. maja	Havre
St. Paul	1. maja	Cherbourg
Pres. Wilson	8. maja	Trat
Philadelphia	8. maja	Cherbourg
Leopoldina	9. maja	Havre
France	12. maja	Havre
La Savole	22. maja	Havre
New York	22. maja	Cherbourg
Susquehanna	22. maja	Trat
Rochambeau	27. maja	Havre
Adriatic	29. maja	Cherbourg
La Lorraine	29. maja	Havre
St. Paul	29. maja	Cherbourg
Argentina	1. junija	Trat

Sljede cen za vozna listke in vsa druga pojasnila, obrnite se na tvrdko FRANKSAXER 81 Cortland St. New York

NAZNANILO IN VABILO.

Pleasant Unity, Pa. Društvo št. 158 KSKJ, priredi plesno veselico v soboto 24. aprila v Kranjsko-Hrvatskem Domu na Pipetovni. Vabimo vse rojake in tujakine iz tukajšnje okolice, kar tudi društva JSKJ, SDPZ in SNPJ, da bi se polnoštevilno vdeležili te priredbe. V enakih slučajih bomo tudi mi vam na razpolago. Naša blagajna je v slabem nanenem stanju, zato smo primorani ukreniti kaj, da bi zamogli plačevati našim bolnim članom podporo. Kar se tiče zabave, ne bo ničesar manjkalo, za to je že prekrbljeno. Na veselici bo igrala najnovejša godba, da se bo vsak lahko zasuka. Torej pridite vsi v soboto 24. aprila. Začetek ob 7. uri zvečer. Joseph Zakrajsek, tajnik.

Rad bi izvedel, kje se nahaja moj prijatelj JOHN MIKLAUČIČ.

podomače Beveček iz Volčeje njeve pri Mirni na Dolenskem. Nahaja se nekeje v Pennsylvaniji. Ker mi je neznan njegovo bivališče, zato prosim cenjene rojake, če je kateremu znan njegov naslov, naj mi ga sporoči, za kar se je vnaprej zahvaljujem; ako pa sam čita ta oglas, naj se javi svojemu prijatelju, ker mu imam nekaj važnega sporočiti iz stare domovine. — Jacob Možina, Box 28, McIntyre, Indiana Co., Pa.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakom naznanjamo, da potuje po državi Pennsylvanija rojak

GEORGE WALETICH, ki je pooblaščen pobirati naročnino za Glas Naroda in izdajati pravovredna potrdila. Sedaj se nahaja v Forest City in okolici. Prosimo rojake, da mu gredo na roke in ga pripravijo. Za naklonjenost se vam že vnaprej zahvaljujemo. Upravništvo Glas Naroda. (15-4 v d)

IŠČEM DOBRE DOGARJE.

Imam mnogo najboljšega lesa, v vinih, suh in zdrav kraj. Lahko delate vsak dan, ni močvirja, ni povenjen in dobra studenčnica. Plačam visoke cene dobrih dogarjem, stalno delo in plačam vožnjo, če delajo nekaj mesecev za mene. MAX FLEISCHER, 258 Lewis St., Memphis, Tenn.

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kraja 22 centov funt.

Boksa 50 funtov \$11.00

Posebne cene na veliko. BALKAN IMPORTING CO 51-53 Cherry Street New York, N. Y.

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim in potrjim srecem naznanjamo žalostno vest sorodnikom in znanecem po širni Ameriki, da je nemila smrt pretrgala ni življenja naši nad vse ljubljeni in nepozabni hčerki oziroma sestrici MARY ANNIE.

Dne 30. marca okoli 4. ure popoldne je hotela čez tir poulične železnice. Ko je kara odšla, je stopila zanjo, da preide čez. Nato pa pridrvi velik tovorni avtomobil Farmers Motor Express Company of Pittsburgh in jo povesi, tako da je obležala z veliko rano na senenu na mestu mrtva. Rojena je bila dne 6. januarja 1914 v Braddoekn, Pa. Bila je mirnega značaja ter vsem priljubljena. Pogreb se je vršil 1. aprila to je veliki četrtek iz hiše žalosti po katoliškem obredu v cerkvi Matere Božje na Rankin, Pa., od tam pa na katoliško pokopališče v Braddoek.

Lepo se zahvaljujemo vsem onim, ki so nas tolažili v najbrilkejši uri našega življenja in stali ob njeni strani, posebno Mr. in Mrs. Anžlovar, ki je tudi botra bila ranjke, nadalje družinam Arharjevi, Mlakarjevi in Znidarsičevi, kakor tudi mojemu bratu Martinu Hudale, ker je ves čas stal ob njeni strani ter nas tolažil.

Lepo se zahvaljujemo tudi društvu Združeni Bratje SDPZ, kateremu je tudi ranjka spadala, za krasni venec, katerega je društvo na krsto položilo v zadnji po-zdrav. Torej še enkrat prisrčna lvala vsem, ki ste se vdeležili pogreba in skazali ranjki zadnjo čast.

Tebi pa, ljubljena in nepozabna hčerka ter sestrica, naj bo lahka ameriška rodna zemlja. Na veselo svidenje nad zvezdami! Spavaj mirno. Čeravno krije te gomila, v srečo našeni vedno si!

Zalutjoči ostali: Joseph in Mary Hudale, stariši. Josephine, sestrica. Martin, Joseph in Edward, bratje. Braddoek, Pa., 17. aprila 1920. (20-22-4)

Joseph in Mary Hudale, stariši. Josephine, sestrica. Martin, Joseph in Edward, bratje. Braddoek, Pa., 17. aprila 1920. (20-22-4)

French Line

CAMPAGNE GENERALE TRANSATLANTIQUE V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

Hitri parniki s štirim in dvema vijakoma.

ROCHAMBEAU	22. aprila
LA TOURAINE	24. aprila
LORRAINE	1. maja
LEOPOLDINA	11. maja
VIRGINIE	4. maja

Posebni zastopnik jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpremi, kamor so namenjeni.

Parniki Francoske črte so transportirali tekom vojne na t. o. č. čehoslovanskih vojakov brez vse neprilike.

Za šifkarto in cene vračljate v DRUŽINI PISARNI, 19 State St., N. Y. C. ali pa pri lokalnih agentih.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst. Parnik "Belvedere" odpluje 1. maja.

Parnik President Wilson odpluje 8. maja.

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji. Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO. Passenger Department 1 West Street New York

STAROKRAJSKI SLOVENSKI ZDRAVNIK

Dr. M. MILOJEVIČ 417 WOOD STREET PITTSBURGH, PA.

Revmatizem

ZREVALTO DA ONI, KIGA IMA. Spomlad letu 1893 so me je loti muskularni in vnetni revmatizem. Trpel sem več kot tri leta, trpel kot ve do samo oni, ki ga imajo. Poskušal sem zdravilo za zdravilo, zdravilca za zdravilcem, toda dolžna pomoč je bila začasna. Končno sem dobil zdravlilo, ki me je ozdravilo in bo se ni več vrnilo. Dal sem ga šte vilnim. Moja žena je, da bi vsak po skušal to čudovito zdravilo. Ne pošiljate nobenega centa. Pošiljate mi svoje ime in naslov in jaz vam bom poslal poskušajo zastoj. Ko boste to porabili in se boste prepričali da je uspelo za vas revmatizem, pošiljate ceno, en dolar. Pomislite, da jaz nočem denarja, dokler ga ne pošljete protovoljno. All isto to čisti račun! Zakaj bi trpel nadalje, če se vam ni, di uspešna pomoč? Ne odlašajte! Pšilite Mark H. Jackson, No. 156F Gurney Bldg., Syracuse, N. Y. Mr. Jackson je odgovoren. Gorajo ugotovilo je resnično.

ALI STE BOLNI?

Jaz vam bom ozdravil. Že več kot trideset let sem zdravil vse bolezni. Kožne, krvne, živčne, seične in revmatizem ter vsakovrstne druge bolezni. Lahko vam pokazem več dokazil naših rojakov, katere sem ozdravil. Jaz sem ozdravil, ko drugi niso mogli. Ne čakajte. Pridite k meni predno je prepozno. Cene so takšne, da jih lahko vsakdo zmora. Prekajava brezplačno. Prof. Dr. H. G. BAER SPECIJALIST 311 SMITHFIELD STREET PITTSBURGH, PA. Nasproti poštnega urada.

Sedaj smo dobili v zalogo najnovejše glasne prave Columbia Gramofone. Tukaj vam je slika, stane vas le \$32.50

Imam tudi nove cenike za prave Kranjske Columbia plošče. Pišite pojn takoj. Ta gramofon igra tako glasno da slišite na miljo dalač. Brez colnine ga lahko nesete v kufru kadar greste v stari kraj. Ne pozabite da boste pošteno postreženi za Vaš denar vedno le pri: IVAN PAJK, 24 Main Street, Conemaugh, Pa.

VSEM DOGARJEM!

Tukaj v Kentucky sem kupil 40 tisoč dreves, pripravilih za izdelovanje dog. Potrebujem 100 nadaljnjih prvovrstnih dogarjev, da se takoj lotijo dela. Potrebujem tudi 10 dobrih foremanov. Nikjer ni boljšega podnebja kot je tukaj v Kentucky. Lahko delate vsak dan ter zaslužite lep denar. Ne bo vas nadlegoval dež; tukaj ni ne miraza, ne mrzlice, ne moskitov. Pridite takoj, pripravljani za delo. — H. Kramer, Box 104, Hazard, Ky. (18-5)

Rad bi izvedel za moje prijatelje

FRANKA RUPARČIČ, doma iz vasi Retje pri Loškem potoku, JOŽETA VESEL, doma iz Podprek, FRANKA MULEC ali MEVČEK, doma nekeje pri Ložu, ter TONETA VALENCIČ TAFCA, za tega mi ni znano, od kje je doma. Prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njih naslov, da mi ga naznani, ako pa sami čitajo, jih opozarjam, da se mi javijo v najkrajšem času. Joe Benčina Doline, R. F. D. Box 66, Ridgway Pa. (19-24-4)

Nuga-Tone

Proizvaja bogato rdečo kri, močne stanovitne živce, življenja polne moške in ženske.

Če ste slabega zdravja in pri slabi moči, če se vam spominjate mračni in vaše telo mračni, če ste se že navežali jemati pomirjiva in narkotična sredstva, potem poskusite Nuga-Tone in izprevideli boste, kako hitro se boste čutili drugačnega človeka! Devet desetih človeških bolezni, kot izpahavanje, anamija, revmatične bolezni, glavoboli, nevralgija, pomankanje energije, pomankanje živčnosti, nervoznost, ne-spečnost, izhaja iz pomankanja živčne moči, redke zvodilne krvi in slabe krvne cirkulacije. Vsa ta, vsako delovanje telesa je odvisno od živčne sile za svoje življenje in delovanje. Živčna moč je povlatina stvar za sledenje, je najbolj uspešno zdravilo za nerodne in fizično izdelane. Nuga-Tone Ker sestoji iz osmero važnih sestavin, ki vračajo zdravje ter jih predpisujejo najslavniji zdravniki. — Nuga-Tone je bogat na železa in fosforja — ter je bronza krvi in živcem. Nuga-Tone proizvaja življenje v jetra, ter očisti čreva, da redno delujejo. Očistila ledve ter izsajata iz njih strupene sestavine. Nič več vetrov in kolikanja, težke sline in pokrivena dobro prebavo, stanovitne živce ter zdravo okrepjujoče spanje. Nuga-Tone obogati kri, uredi krvno cirkulacijo ter prične šarenje krvi na lice in jasnost v očeh. Gradit moč in postavlja ter jih zdravlja na lice in jasnost v očeh. Gradit moč in postavlja ter jih zdravlja v krasnejše ženske. Nuga-Tone ne vsebuje omamljivih sredstev, ne vsebuje alkohola, ne vsebuje nikotina. Zavit je v pripraven zavoček. Pokrit je s sladkorjem, ugodnega okusa, ugoden za jemanje. Poskusajte ga. Priporočil, za boste vsem svojim prijateljem.

Uspehi v dvajsetih dneh ali se vam pa vrne denar.

NAŠA POPOLNA GARANCIJA. Cena Nuga-Tone je en dolar (\$1.00) za steklenico. Vaska steklenica vsebuje 4-ozencet (90) tablete polne mesečno zdravilne. Vi lahko kupite šest tablete, sestmesечно zdravilne za šest (\$5.00) dolarjev. Jemajte Nuga-Tone deset (20) dni. Če niste zadovoljni z uspehom, vrnite preostanek zaneso s škatlo in mi vam bomo ta-koj vrnil denar. Vidite, ne morete izgubiti nič penja. — Mi prevzamemo riziko.

— KO NAROCATE, SE POSLUŽITE TEGA KUPONA. National Laboratory, S. 20 — 537 South Dearborn St., Chicago, Ill.

Gospodje! — Prosim, dobite priloženo... za lar ml pošljite... steklenico Nuga-Tone.

Ime..... Cesta in št. ali R. F. D..... Mesto..... Država.....

Kako je Avstrija intrigirala

Pod tem naslovom je izšla slavna knjiga našega rojaka

Dr. Josipa Goričar-ja in Lyman B. Stowe

PROF. HART na Harvard univerzi pravi: — To je ena najbolj značilnih knjig tega časa.

Ko je odšel predsednik Wilson prvič v Pariz je načelnik inteligenčnega departementa armade združenih držav zbral nekaj dokumentov, ki so se mu zdeli potrebni, da jih predsednik prečita, predno se sestane konferenca. Med temi dokumenti je bil rokovis te knjige.

Hon. Maurice Francis Egan, bivši ameriški poslanik na Danskem, je podal v "New York Times" svojo oceno o tej knjigi in pravi: — Ta knjiga jasno pokazuje vse intrige, zarote in diplomatske tajne procese, ki so vsilili absolutno nepripravljeni Evropi vojno.

Slovenic Publishing Company 82 Cortlandt Street New York City STANE \$3.00

Zdravim samo moške.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburghu in ima 25-letno izkušnje v zdravljenju moških bolezni.

Zastupljenje krvi zdravi s slavitim 608, ki ga je izumel profesor dr. Ehrlich. Ako imate lupušnico in mesece po tolesu, v grlu, ako vam ispuščaje linaje, van belci v nosu, pridite in kličite vam bom krč. Nihakor ne čakajte, kajti ta bolezen se prje nese naprej.

Vse isločevanje in kanala na ispuščaje vode zdravim po najnovejši metodi in v kolikor mesoče kratkem času. Kadar spoznate, da nimate več moške moči, ne čakajte, temveč pridite in vrnil vam bom moško moč.

Kilo ozdravim v 80 urah brez operacije.

Bolečine v mehurju, od 80 sar prihajajo bolečine v hrbtu in križa, palenje pri mokrenju in ostale bolečine te vrste zdravim s največjo gotovostjo.

Revmatizem, izpušča, bolečine, otekline, hlači, škrfije in druge hane bolezni ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času, da ni treba ležati.

Uradno ure: V ponedeljek, sredo in petek od 8. ujutraj do 8. popoldne. V torek, četrtek in sobota od 8. ujutraj do 8. večer. V nedeljo do 2. popoldne. Fe pošilj na daljavo. Pridite očasno. Ne pozabite ime in številko Dr. KOLER 638 PENN AVE, Pittsburgh PENNA